

OŠ FRANCETA PREŠERNA MARIBOR
ŽOLGARJEVA 2
2000 MARIBOR

PRAVILA UKREPANJ, RAVNANJ IN OBNAŠANJA V ŠOLSKIH PROSTORIH

September 2016

KAZALO

1. ŠPORTNA DVORANA.....	3
2. UČILNICA FIZIKE, KEMIJE, BIOLOGIJE.....	4
3. GOSPODINJSKA UČILNICA.....	5
4. UČILNICA ZA RAČUNALNIŠTVO.....	5
5. UČILNICA ZA TEHNIČNI POUK.....	6
6. ŠOLSKA KNJIŽNICA.....	7
7. DNEVI DEJAVNOSTI.....	8
8. ŠOLA V NARAVI, TABORI.....	10

Zaradi varnosti učencev ima šola pravila ravnanja in obnašanja učencev v posameznih prostorih:

1. ŠPORTNA DVORANA

Splošna navodila

- V telovadnico se med odmori ne hodi in se v njej ne zadržuje.
- Plezanje ali obešanje po lestvi, vrveh in krogih brez nadzora ni dovoljeno.
- Vstop med šolsko uro ni možen.
- Ob odhodu zadnji učenec, ki je v garderobi, ugasne luči in zapre vrata telovadnice za seboj.
- V telovadnici in na igrišču učenci ne smejo biti brez nadzora.

Telovadno orodje

- V telovadnici mora biti pregledano in popravljeno telovadno orodje, da zaradi njega ne bi prišlo do nezgode.
- Vsako okvaro orodja med šolskim letom je treba sporočiti hišniku, poškodovanega telovadnega orodja se ne sme uporabljati.
- Učitelji morajo pri vajah skrbeti za varno izvedbo tako, da učenca varujejo sami ali s pomočjo drugih učencev.

Vstop v telovadnico

Učenci pred pričetkom ure športa počakajo na učitelja športne vzgoje pred vhodom v telovadnico. Počakajo, da učenci, ki so imeli pred njimi šport, zapustijo telovadnico. Učenci razredne stopnje pridejo v telovadnico skupaj z razrednikom. Učenci v garderobi odložijo obleko ter se preoblečejo v športno opremo.

Pripravljenost na šport obsega:

- ustrezno obutev: potrebni so copati z gumo ali športni copati, ki so namenjeni le za športno vzgojo v telovadnici. Športne copate in športno opremo učenci shranijo v svojih omaricah.
- ustrezna oblačila: majica, kratke hlače ali trenirka, v primeru, da je hladneje kot 10 stopinj C;
- ustrezno urejeni lasje (speti),
- nakita, mobilnih telefonov in dragocenosti učenci k uri športa ne prinašajo.

Zaključek učne ure šport

Po končani uri športa se učenci preoblečejo v druga oblačila. Po dogovoru z učiteljem imajo možnost uporabe prhe. Učenci po končani uri pospravijo vse pripomočke, ki so jih pri uri uporabljali.

2. UČILNICA FIZIKE, KEMIJE, BIOLOGIJE

Učitelj ali laborant mora učence pravočasno ustrezno poučiti o nevarnostih, ki so značilne za pouk ali laboratorijske vaje (npr.: jedke ali strupene kemikalije, onesnažen zrak, kužnine, povečana temperatura, električna napetost, nevarna svetloba, krhka steklovina, nevarnost poškodb z ostrimi in koničastimi orodji in drugimi predmeti, nevarnost eksplozije, nevarnost mehanskih poškodb pri padcih predmetov, nevarnost požara, itd.) in o možnih posledicah, do katerih lahko pride pri nepravilnem, nepazljivem in neodgovornem delu.

Učitelji in laboranti morajo biti temeljito pripravljene na pouk. Upoštevati morajo varnostna navodila, ki so podana v učbenikih in priročnikih. Pred učno uro morajo preveriti, ali je z rekviziti, ki jih nameravajo uporabiti, vse v redu. Posebno skrbno je treba nadzirati lahko vnetljive snovi in oksidante, da bi preprečili požar. Pri delu, kjer nastajajo zdravju škodljivi plini, mora biti zagotovljeno ustrezno zračenje.

Pri vajah iz mikrobiologije je treba paziti, da se mikrokulture ne prenesejo na pohištvo, obleko ali tla. Prepovedano je dotikanje kolonij in suspenzij živih mikrobov. V primeru, da pride lužnina v stik s kožo, je treba obvestiti učitelja ali laboranta, ki mora ukrepati po predpisanih navodilih. Kontaminiran material je treba odložiti le v posebne odlagalnike, ki so temu namenjeni. Po končanem delu je treba obvezno pospraviti in razkužiti delovno površino. Pred začetkom in po koncu vaj je potrebno skrbno umiti roke in jih, če je potrebno, tudi razkužiti.

Vse nevarne kemikalije, kužnine, nevarni rekviziti in naprave morajo biti varno shranjeni v zaklenjenih prostorih ali v omarah. Učencem mora biti dovoljen in omogočen dostop do njih samo pod nadzorom učitelja ali laboranta.

Učitelji, laboranti in učenci morajo pri delu, kjer je povečana nevarnost, obvezno uporabljati osebno varovalno opremo (npr.: zaščitna očala, zaščitne rokavice, halja). V laboratorijih in posebnih učilnicah je prepovedano jesti in piti.

3. GOSPODINJSKA UČILNICA

Pred začetkom pouka gospodinjstva učenci počakajo učitelja v avli šole in v učilnico ne vstopajo brez njegovega dovoljenja.

V učilnici se učenci ravnavajo po navodilih učitelja:

- kozarce, skodelice in drugo posodo jemljejo iz omaric le z učiteljevim dovoljenjem,
- živil, gospodinjskih aparatov in drugih predmetov, ki so odloženi na delovnem pultu, se dotikajo le z dovoljenjem učitelja,
- štedilnik in druge pripomočke vklaplajo le po navodilih učitelja,
- previdni so pri delu z ostrimi predmeti,
- roke si umivajo le pri umivalniku,
- posodo pomivajo v pomivalnem koritu,
- smeti odlagajo v ustrezen koš za smeti (ločevanje odpadkov).

Pri praktičnem delu učenci upoštevajo naslednja pravila:

- nadenejo si zaščitno obleko in si umijejo roke,
- očistijo delovno površino z razkužilom,
- pregledajo navodila za delo in recept,
- pripravijo pripomočke in živila,
- delajo le po navodilih in le ta upoštevajo,
- pospravijo za seboj.

4. UČILNICA ZA RAČUNALNIŠTVO

Učenci pred začetkom pouka v računalniški učilnici počakajo pred učilnico in vstopijo le ob spremstvu odgovornega učitelja. Računalniška učilnica mora biti zaklenjena vedno, kadar v njej ne poteka pouk ali druga aktivnost.

V računalniški učilnici učenci upoštevajo naslednja pravila:

- delajo po navodilih in uporabljajo samo s programom in navodili predvideno programsko opremo,
- v nastavitve računalnika posegajo le z dovoljenjem učitelja,
- vsako nepravilnost v delovanju računalnika takoj sporočijo učitelju,
- v računalniški učilnici učenci ne malicajo,
- prepoved uporabe socialnih omrežij.

Ukrepi:

Učenca, ki ne ravna v skladu z navodili učitelja, se opomni. Če se kljub opozorilu in pogovorom z razrednikom, učenec še vedno neprimerno vede, se mu prepove delo z računalnikom.

V primeru hujših poškodb računalniške opreme se oblikuje zapisnik nastale poškodbe, popis škode. Učenec, ki je škodo povzročil, mora nastalo škodo poravnati. Starše se seznanijo z dogodkom ter se z njimi opravi razgovor.

5. UČILNICA ZA TEHNIČNI POUK

Pri pouku tehnične vzgoje je potrebno upoštevati:

- V učilnici oz. delavnici se mora vzdrževati red in čistoča. Prehodi med delovnimi mesti ne smejo biti založeni in onesnaženi.
- Orodja morajo biti v času uporabe učencem pri rokah. Po delu se orodja spravijo na ustrezna mesta.
- Učenec je dolžan po delu svoje delovno mesto očistiti in ga zapustiti urejenega. Za čiščenje uporablja ustrezne pripomočke (metlo, omelo, ščetko, krpe ...).
- Pri delu, kjer odletavajo delci, se praši ali se zgoščujejo hlapi, je obvezna uporaba varnostnih očal in maske.
- Strojno orodje mora imeti zaščitene naprave.
- Učenec ne sme samostojno zaganjati strojev. Pri strojih delata skupaj vedno dva učenca pod nadzorstvom učitelja.
- Napake na strojih in čiščenje stroja opravljamo le takrat, ko stroj miruje in je izklopljen iz električnega omrežja.
- Prižganega stroja tisti, ki ga uporablja, ne sme zapuščati. V primeru, da mora stroj zapustiti, ga izključi in odide, ko se le ta ustavi.
- Pri delu z električnimi pripravami je potrebno uporabljati orodje z izoliranimi ročaji in se strogo držati varnostnih predpisov.
- Dela z lahko vnetljivimi materiali opravljamo na določenih mestih, ki ne smejo biti blizu grelnih naprav in delovnih mest.
- Za spravljanje in delo s strupenimi in jedkimi snovmi se določijo posebni prostori. Pred delom z njimi mora učenec točno vedeti, kako z njimi ravnati. Učenci z njimi ne smejo razpolagati sami.
- V vsaki učilnici oziroma delavnici mora biti gasilna priprava. Rok obnavljanja vsebine gasilne naprave je določen in označen na pripravi. Rokov se je potrebno natančno držati. Za to skrbi vodja kabineta oziroma učitelj tehnične vzgoje.
- V vsaki delavnici je omarica s priložno lekarno za prvo pomoč. Prvo pomoč nudi učencu učitelj tehničnega pouka, ki se ob nezgodi nahaja v učilnici. Če je potrebno, napoti učenca po nudenju prve pomoči v bolnišnico.
- Za varnost učencev pri pouku tehnične vzgoje je odgovoren učitelj tehničnega pouka, ki mora z varnostnimi predpisi seznaniti vse učence in poskrbeti za izvajanje le teh.

6. ŠOLSKA KNJIŽNICA

Šolska knjižnica je za izposojajo gradiva odprta vsak dan po urniku, ki je izobešen pred VHODOM v knjižnico. V enakem času je odprta tudi čitalnica, razen kadar v njej poteka pouk ali bibliopedagoško delo z oddelki in skupinami.

VHOD v šolsko knjižnico je skozi protipožarna vrata (desna stran šole) mimo informativnega pulta do čitalnice. IZHOD iz knjižnice mora voditi mimo izposojevalnega pulta skozi protipožarna vrata.

Članstvo in izkaznica

Vsi učenci in delavci šole so člani šolske knjižnice. Izjemoma so člani lahko tudi drugi. Članarine ni. Izposoja je možna z izkaznico naše knjižnice. Uporabnikom knjižnice je knjižnično gradivo dostopno brezplačno.

Izposoja knjižničnega gradiva na dom

Uporabniki knjižnice si lahko izposojajo gradivo na dom ali v šolo.

Izposojevalni čas:

- KNJIGE (strokovne in leposlovne): 14 (štirinajst) dni.
- Vsako knjigo je možno po poteku izposojevalnega časa podaljšati še za en teden (sedem dni) ali več, če ni rezervirana za drugega uporabnika. Podaljšati ni možno knjig, ki so namenjene obveznemu domačemu branju. Te knjige je potrebno vrniti v določenem času, da si jih lahko izposodijo še ostali učenci.
- Neknjižno oziroma mediatečno gradivo (avdio in videokasete, zgoščenke, multimedijske zgoščenke) je namenjeno uporabi pri pouku, zato si ga je načeloma možno izposoditi samo v šoli oz. multimediji in si ga tam ogledati.
- REVIJE: izposoja v prostorih knjižnice oz. v multimediji.
- REFERENČNO GRADIVO (leksikone, slovarje, priročnike, učbenike, enciklopedije, atlase ...)
- je možno uporabljati samo v prostorih knjižnice oz. multimedije.

Učenci 1. razreda si lahko naenkrat izposodijo eno knjigo, učenci od 2. do 4. razreda pa največ tri (3). Nerednim uporabnikom se izposoja zavrne, dokler ne poravnajo vseh svojih obveznosti.

Odnos do knjižničnega gradiva

S knjižničnim gradivom uporabniki skrbno ravnajo.

Če je uporabnik odtujil, izgubil ali vrnil zelo poškodovano gradivo (knjige: manjkajoče strani, strgani listi, veliko počekanih strani, uničeni hrbti, uničen knjižni blok ...), ga knjižničarka izloči in odpiše, uporabnik pa mora zanj plačati odškodnino (po dogovoru s knjižničarjem ali po ceniku). Gradivo nadomesti z enako enoto ali pa z novo enoto (vsebinsko enakovredno), katere vrednost je enaka izgubljeni, odtujeni ali poškodovani enoti, seveda po dogovoru s knjižničarko.

Obnašanje v prostorih knjižnice in v multimediji

V knjižnici veljajo določena pravila:

- v knjižnici se ne je in ne pije; se ne lovi ali skriva; ne vpije, ne teka; ne trga ali uničuje knjižničnega gradiva,
- v knjižnici lahko vsak bere, uporablja računalnik, bogati svoj besedni zaklad, najde svoj mir.

Če se učenec neprimerno obnaša večkrat ali več dni, mu je več dni prepovedan obisk v knjižnici (po dogovoru s knjižničarjem, o tem je obveščen tudi njegov razrednik).

Šolske torbe je potrebno odložiti pri vhodu knjižnice na prostor, ki je za to določen.

Uporaba računalnikov in tiskalnikov

- Učenci lahko uporabljajo računalnike za iskanje gradiva, pregledovanje multimedijskih zgoščenk, za pisanje in oblikovanje besedil ter za iskanje informacij preko interneta. Učenci lahko v dogovoru s knjižničarjem uporabljajo tudi skener ali tiskalnik.
- Učenci ne smejo uporabljati računalnika za IRC, igrice, obiskovanje spornih strani na internetu, vnašanje osebnih podatkov itd.
- Uporabnik, ki zlorabi pravila, je najprej opozorjen; če jih krši večkrat, izgubi pravico do uporabe računalnika nekaj dni ali tudi več oziroma po dogovoru.

7. DNEVI DEJAVNOSTI

Organizator dneva dejavnosti izdela načrt dejavnosti in v njem predvidi morebitne nevarnosti in ukrepe za preprečevanje nezgod. Načrt lahko izdela na osnovi delnih načrtov, ki jih pripravijo posamezni učitelji ali vodniki. Pred začetkom dejavnosti mora načrt odobriti ravnateljica. Po končani dejavnosti morajo spremljevalci podati pisno evalvacijo dneva dejavnosti.

Načrt dejavnosti mora vsebovati vsaj:

- namen in potek dejavnosti,
- opis relacije s časi odhodov, prihodov in morebitnih nastanitev,
- poimenski seznam udeležencev - učencev in spremljevalcev,
- ukrepe za varno izvedbo dejavnosti,
- seznanitev staršev,
- pripravo učencev in njihove obveznosti,
- pravila obnašanja,
- sankcije (vzgojni ukrepi) in
- plačilo.

Vodja mora udeležencem, spremljevalcem, učencem in staršem posredovati ustrezna navodila:

- Spremljevalci morajo biti razporejeni tako, da so vsi učenci pod nadzorom. Učitelji spremljevalci naj bodo, če je le mogoče, razporejeni tako, da spremljajo tiste učence, ki jih poznajo.
- Na pohodih morajo biti spremljevalci razporejeni na začetku in na koncu skupine dijakov.
- V vozilih (avtobus, vlak) mora imeti vsak svoj sedež, med vožnjo morajo potniki sedeti, ne smejo se sklanjati skozi okna. V vlaku je treba preprečiti prehajanje učencev iz vagona v vagon. Na postajališčih in peronih je treba poskrbeti za varno čakanje in gibanje.
- Pri postankih vozil je treba zagotoviti varen izstop. Praviloma najprej izstopi spremljevalec in zagotovi varen izstop učencem (nevarnost drugih vozil ipd.).
- Učenci se naj izogibajo vozil (tudi stoječih), psov in drugih živali (tudi zaradi nevarnosti stekline), naj ne trgajo sadežev in rastlin (tudi zaradi morebitne strupenosti).
- Učence je treba opozoriti, da dan dejavnosti ne prinašajo rezilnih predmetov in drugih predmetov, ki bi utegnili biti nevarni.
- V gostiščih je treba preprečiti naročanje in uživanje alkoholnih pijač.
- Spremljevalci se morajo pred dnevom dejavnosti, ali imajo učenci težje zdravstvene težave (npr.: astmatiki, srčni bolniki, epileptiki, diete ...).
- V primeru nezgode ali bolezni so spremljevalci dolžni poskrbeti za ustrezno zdravniško intervencijo in o tem čim hitreje obvestiti starše. Tudi v takem primeru mora vsaj eden od spremljevalcev ostati pri skupini učencev.
- Spremljevalci med potekom dejavnosti ne smejo zapuščati skupine. V izjemnih primerih, ko je to zaradi višje sile nujno, morajo za zavarovanje svoje skupine zadolžiti ostale spremljevalce.

8. ŠOLA V NARAVI, TABORI

Za varnost pri izvedbi šole v naravi ali tabora so odgovorni ravnateljica, pomočnici ravnateljice, učitelji in vaditelji, ki sodelujejo, ter medicinsko osebje.

POMOČNICA RAVNATELJICE (RAVNATELJICA) je dolžna priskrbeti zadostno število usposobljenih učiteljev in vaditeljev, ter odrediti sposobnega pedagoškega vodjo.

PEDAGOŠKI VODJA mora biti učitelj, ki obvlada elemente, s katerimi se učenci srečujejo v šoli v naravi. Pedagoški vodja organizira odhod in vrnitev, na terenu pa:

- poskrbi, da bodo vnaprej opravljene in zavarovane vse predvidljive nevarnosti na vadbišču,
- preveri predznanje učencev,
- poskrbi da ima vsaka skupina priročno sredstvo za reševanje oziroma nudenje prve pomoči,
- odloča o primernosti vremenskih razmer za vadbo,
- odloča o trajanju vadbe ter upošteva, da vadba ne traja več kot dve uri dopoldne in dve uri popoldne in
- organizira predavanje o varnosti.

UČITELJ IN VADITELJ neposredno odgovarja za varnost učencev, ki so mu zaupani.

To dosega:

- s pravilnim metodičnim postopkom pri učenju (od lažjega k težjemu),
- s pravilno izbiro terena,
- s stalnim nadzorom pri pouku,
- skupaj s pedagoškim vodjem oceni primernost vremenskih razmer,
- poskrbi za red pri pouku,
- poskrbi za reševanje, če je potrebno ter
- ima pri sebi rekvizit za reševanje (obroč, žogo) in prvo pomoč (zavoj, obliž).

Soodgovorni pri izvedbi so tudi:

- starši (primerna obleka, oprema, zdravje otroka),
- prevozniki (brezhibno vozilo, primerna vožnja),
- oskrbniki objektov, kjer učenci bivajo (bivalni pogoji, hrana, pomoč) ter
- reševalne službe, če so potrebne.